

Sygn. akt II KO 19/20

## POSTANOWIENIE

Dnia 21 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wiliński

w sprawie E. S.

oskarżonej o czyny z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 21 maja 2020 r.,

wniosku Sądu Rejonowego w C.

zawartego w postanowieniu z dnia 26 lutego 2020 r., sygn. akt II K (...)

o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu,  
na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

wniosku nie uwzględnić.

### UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 26 lutego 2020 r., sygn. akt II K (...), Sąd Rejonowy w C., wystąpił w trybie art. 37 k.p.k. do Sądu Najwyższego z inicjatywą przekazania niniejszej sprawy innemu sądowi równorzędnemu – Sądowi Rejonowemu w T.. W uzasadnieniu wniosku Sąd rejonowy wskazał, że okolicznością uzasadniającą skorzystanie z instytucji przewidzianej w art. 37 k.p.k. jest aktualny stan zdrowia oskarżonej, który stanowił podstawę zawieszenia postępowania przed sądem właściwym miejscowo. Oskarżona zamieszkuje w T. i fakt przekazania sprawy do Sądu Rejonowego właściwego dla jej miejsca zamieszkania może mieć ważne znaczenie dla oceny biegłej opinii w kwestii możliwości uczestnictwa przez oskarżoną w postępowaniu sądowym.

**Sąd Najwyższy zważył, co następuje:**

Wniosek nie zasługuje na uwzględnienie.

Instytucja określona w art. 37 k.p.k. ma charakter wyjątku od zasady właściwości miejscowej sądu i powinna mieć zastosowanie jedynie w szczególnych przypadkach, w sytuacjach, gdy wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości.

Wobec jednolitego orzecznictwa Sądu Najwyższego nie ulega wątpliwości, że stan zdrowia oskarżonego, uniemożliwiający rozpoczęcie lub kontynuowanie procesu, stanowi jedną z podstaw przekazania sprawy w oparciu o art. 37 k.p.k., ponieważ rozstrzygnięcie sprawy w rozsądnym terminie, bez nieuzasadnionej zwłoki, będące zasadą konstytucyjną (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP) oraz procesową (art. 2 § 1 pkt 4 k.p.k.), mieści się w pojęciu dobra wymiaru sprawiedliwości, o jakim mowa w powołanym na wstępie przepisie. Tak więc w sytuacji, gdy stan zdrowia osoby oskarżonej uniemożliwia jej stawiennictwo w sądzie właściwym miejscowo i udział w czynnościach procesowych przed tym sądem, a jednocześnie nie jest na tyle poważny aby postępowanie w ogóle nie mogło być prowadzone, co wiąże się z zapewnieniem odpowiedniej opieki medycznej lub też rozpoznaniem sprawy w sądzie najbliższym dla jej miejsca pobytu, nie tylko celowe, lecz wręcz konieczne jest przekazanie sprawy takiemu sądowi, w którym postępowania może być prowadzone (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2020 r., sygn. akt V KO 105/19).

W niniejszej sprawie sytuacja taka jednak nie wystąpiła. W świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego bezsporny jest bowiem fakt, że warunkiem sine qua non wystąpienia z wnioskiem o przekazanie sprawy w trybie art. 37 k.p.k. w sprawie, w której postępowanie zostało zawieszone, jest uprzednie wydanie postanowienia o jego podjęciu. Przepis art. 22 § 3 k.p.k. przewiduje wprawdzie dokonywanie odpowiednich czynności w czasie zawieszenia postępowania, dotyczyć mogą one jednak wyłącznie zabezpieczenia dowodów przed ich utratą lub zniekształceniem. W piśmiennictwie dopuszcza się w tym czasie, chociaż niejednolicie (por. M. Kurowski (w:) D. Świecki (red.): Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Warszawa 2017, t. I, s.162 - 163; odmiennie: J. Kosonoga (w:) R. A. Stefański, S. Zabłocki (red.): Kodeks postępowania karnego. Komentarz do art. 1 - 166, t. I, s. 389 - 390), podejmowanie innych czynności, niewątpliwie nie należy jednak do nich wniosek o przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości. Poza samą językową

wykładnią art. 22 § 3 k.p.k. przemawia za takim odczytaniem treści tego przepisu również kontekst funkcjonalny. Postępowanie musiałoby być, po zastosowaniu art. 37 k.p.k., podjęte przez inny organ niż ten, który je zawiesił (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2019 r., IV KO 120/19, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2020 r., V KO 105/19).

W niniejszej sprawie podkreślić należy, że akt oskarżenia przeciwko E. S. o trzy czyny z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. został skierowany do Sądu Rejonowego w C. w dniu 5 października 2018 r. Sprawę zarejestrowano pod sygn. akt II K (...), a pierwszy termin rozprawy wyznaczono na dzień 9 stycznia 2019 r. (k. 428). W tym dniu oskarżona nie stawiała się na rozprawę, a Sąd uznał zawiadomienie jej wysłane (dwukrotnie awizowane) za prawidłowo doręczone i mimo sygnalizacji ze strony obrońcy o chorobie oskarżonej, uniemożliwiającej jej stawiennictwo, nie uwzględnił wniosku o odroczenie rozprawy i procedował w sprawie. Następnie, sąd zarządził przerwę w rozprawie do dnia 21 stycznia 2019 r. W dniu 9 stycznia 2019 r. w godzinach wieczornych obrońca E. S. przesłała do sądu maila wraz ze zdjęciem zaświadczenia lekarskiego, wystawionego przez lekarza sądowego - lek. med. chorób wewnętrznych A. D., w którym wskazano zdolność oskarżonej do uczestnictwa w postępowaniu przed sądem po dniu 6 maja 2019 r. Podczas kolejnego terminu rozprawy (w dniu 21 stycznia 2019 r.), wobec wskazanych wyżej informacji, niestawiennictwa oskarżonej oraz wniosku obrońcy o odroczenie rozprawy (z uwagi na deklarowaną przez oskarżoną wolę osobistego, czynnego udziału w postępowaniu sądowym), prokurator złożył wniosek o powołanie biegłego z zakresu pulmonologii celem oceny stanu zdrowia oskarżonej i możliwości jej udziału w postępowaniu sądowym (k. 467). Postanowieniem z dnia 25 stycznia 2019 r. Sąd Rejonowy w C. dopuścił dowód z pisemnej opinii lekarza z dziedziny chorób układu oddechowego Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego im. L. R. w T. celem ustalenia czy oskarżona, z uwagi na stwierdzoną dolegliwość, jest zdolna do udziału w postępowaniu przez Sądem Rejonowym w C., czy też jej stan uniemożliwia jej to i jeśli tak, to przez jaki okres czasu (k. 472). Biegły z zakresu pulmonologii, specjalista chorób płuc E. T. w dniu 20 marca 2019 r. sporządziła opinię sądowo-lekarską w której stwierdziła, że z uwagi na astmę oskrzelową

(ciężką postać) okres niezdolności E. S. do udziału w postępowaniu sądowym powinien wynosić przynajmniej 6 miesięcy (k. 488 - 492).

Z uwagi na powyższe, Sąd Rejonowy w C. postanowieniem z dnia 23 kwietnia 2019 r. na podst. art. 22 § 1 k.p.k. zawiesił postępowanie w sprawie (k. 504). Następnie postanowieniem z dnia 18 listopada 2019 r. Sąd Rejonowy podjął postępowanie w sprawie celem podjęcia czynności procesowych zmierzających do skierowania sprawy na rozprawę (k. 528) oraz zarządził zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie oskarżonej przez Policję na termin posiedzenia w dniu 9 grudnia 2019 r. Na skutek zażalenia obrońcy oskarżonej, Sąd Okręgowy w P., postanowieniem z dnia 31 grudnia 2019 r., sygn. akt V KZ (...), uchylił postanowienie Sądu I instancji w przedmiocie podjęcia zawieszonego postępowania karnego, wskazując, że z załączonego przez obrońcę zaświadczenia wystawionego przez lekarza sądowego z 15 listopada 2019 r. wynika, że oskarżona w dalszym ciągu nie może brać udziału w rozprawie i stan ten będzie utrzymywał się orientacyjnie do początku stycznia 2020 r., a nadto, że celowe jest zasięgnięcie opinii biegłego, którą to czynność można przecież przeprowadzić w czasie zawieszonego postępowania. Z tego względu zarządzeniem z dnia 9 stycznia 2020 r. wyznaczono termin posiedzenia w przedmiocie podjęcia postępowania na dzień 5 lutego 2020 r. (k. 576). Wobec niestawiennictwa oskarżonej na posiedzenie w tym dniu, jak i w dniu 17 lutego 2020 r. oraz wobec złożonego przez obrońcę oskarżonej kolejnego zaświadczenia lekarza sądowego z dnia 14 lutego 2020 r., określającego zdolność oskarżonej do stawienia się na wezwanie przed sądem po 1 kwietnia 2020 r. (k. 591), prokurator zawnioskował o zastosowanie wobec E. S. tymczasowego aresztowania. Sąd Rejonowy w C. nie uwzględnił wniosku prokuratora i skierował sprawę na posiedzenie w trybie art. 37 k.p.k. na dzień 26 lutego 2020 r. We wskazanym dniu Sąd podjął rozstrzygnięcie w przedmiocie wystąpienia do Sądu Najwyższego o przekazanie przedmiotowej sprawy innemu sądowi równorzędnemu - Sądowi Rejonowemu w T. – mimo, że postępowanie w sprawie nadal pozostaje zawieszone.

Z uwagi na powyższe, to jest wobec faktu, że w sprawie Sądu Rejonowego w C. o sygn. akt II K (...) postępowanie nadal nie zostało podjęte, przedwczesnym

jest wniosek tego Sądu o przekazanie – na podstawie art. 37 k.p.k. – sprawy oskarżonej E. S. Sądowi Rejonowemu w T., a tym samym aktualnie brak jest podstaw do jego uwzględnienia.

Z tego względu, orzeczono jak w postanowieniu.